

154219 - Yemini Veya Adağı, Allah'ın Dilemesine Bağlamak

Soru

Dört sene önce şöyle bir adakta bulundum: “Vallahi işe alınırsam inşaallah bir aylığıma sadaka vereceğim” bu durumda bana vacip olan şey nedir? Şu anki maaşım dört sene önceki maaşımdan yüksektir. Şimdiki tutarı mı vereyim yoksa adak sunduğum tarihteki tutar mı? Bu sene hacca gitmek istiyorum, ilk önce adağı mı yerine getireyim yoksa hacca mı gideyim. Zira mevcut para her ikisine yetmez?

Detaylı cevap

“Vallahi inşaallah işe alınırsam bir aylığıma sadaka vereceğim” sözünüz yemin konusunda değerlendirilir adak değil. Şayet yemin Allah'ın dilemesine bağlarsa yemini bozmuş olmaz ve kefarete gerekmez. Aynı şekilde adak da böyledir. Bu durumda sadaka vermeseniz de sakıncası yoktur.

“Zad el Mustekni”de şöyle dedi: Her kim keffarete gerektiren yeminde İnşaallah derse yemini bozulmaz.

Şeyh İbn Useymin bunun şerhinde şöyle dedi: “Keffarete gerektiren” Allah'a yemin etmek, adak, zihar. Tüm bu üç hususta kefarete mevcuttur. Böylece boşanma ve azat etme hususunda kefarete yoktur.

Şayet böyle bir yeminde “inşaallah” derse yemini bozulmaz ve kefarete gerekmez, yemin ettiğine aykırı davranış da.

Allah'a yemin etmek hususun örnek: Vallahi bu elbiseyi inşaallah giymem. Daha sonra elbiseyi giyerse ona bir şey gerekmez. Çünkü “inşaallah” demiştir. Aynı şekilde vallahi bu elbiseyi bu gün giyeceğim der ancak güneş battığı halde giymezse ona kefarete gerekmez.

Bu konuya delil Rasulallah Sallallahu Aleyhi Vesellem'i şu hadisidir: “Her kim yemin üzere and içerse ve “inşaallah” derse yemini bozulmaz..

Adağa örnek: Allah benim hastama şifa verirse Allah için bir adak sunacağım inşaallah, der ve sonra şayet bir şey sunmazsa ona bir şey gerekmez. Falan kişiyle konuşmayacağıma Allah için adak sundum inşaallah. Der ve sonra onunla konuşursa kefarete gerekmez. (el Şerhul mumti 15/139)

Yemin hükmünde olan adakta muhaliflik söz konusu değildir. Şayet bir itaat ise şayet amaç bağlama ve talik ise ona bir şey gerekmez. Şayet amacı gerçekleşme ve teberrük ise niyetine göre onun yerine getirmesi vacip olur. (el Şerhul mumti 15/221)

Yemin hükmünde olan adaktan maksat, bir şeyin doğrulanması veya yalanlanması, bir şeyden imtina etmek veya teşvik etmektir. Buna kızkınglık adağı denir.

Şayet itaat inşaallah sözcüğüne bağlanırsa duruma bakılır: Şayet adak sunan kişi adadığı şeyi Allah'ın dilemesine bağlamışsa bir yükümlülüğü yoktur. Ancak "İnşaallah"tan amacı teberrük veya konuşmasının kesinleşmesi ise bu durumda adağını yerine getirmesi vacip olur.

Sizin de sarfettiğiniz sözcük, yemin kipinde olup adak değildir. Böylece bir şey yapmanıza gerek yoktur.

En iyisini Allah bilir.